

Resume

Natura 2000-område nr. 2 Råbjerg Mile og Hulsig Hede

Områdebeskrivelse

Området består mest af vidtstrakte og sammenhængende klitområder gående på tværs af Skagens Odde. I den sydlige del af området ses Nordeuropas største vandremile, nemlig Råbjerg Mile. Herudover må fremhæves den særprægede afblæsningsflade, hvorover Råbjerg Mile har passeret. Desuden skal fremhæves de mange fugtige klitlavninger, de næringsfattige søer og i øvrigt de mange forskellige klittyper. Området rummer også et værdifuldt fugleliv og en del sjældne planter.

Vigtigste naturværdier

Området er udpeget for at beskytte en række arter og naturtyper.

I området findes der flere naturtyper, som i kraft af deres store arealmæssige udstrækning eller deres høje naturkvalitet er af international betydning. De er på internationalt plan værdifulde, da der er tale om så store sammenhængende klitområder i noget nær naturlig tilstand, dvs. med fri dynamik, naturlige vandstandsforhold og et veludviklet og varieret plante- og dyreliv. Således forekommer en stor del af regionens grå klitter, klitheder, klitlavninger og aktive vandremiler i området. Af andre vigtige naturtyper i området bør især nævnes slugter med rigkærvegetation, den stenede afblæsningsflade Råbjerg Stene med sjældne laver, grønsværsklitterne og de næringsfattige søer, hvoraf flere er lobeliesøer, opkaldt efter den sjældne plante tvepibet lobelie.

Området rummer nogle af de største danske bestande af græsserne fin bunke og klitkambunke. Desuden findes følgende rødlistede planter i området: fåtallige kamillebladet månerude, samt otteradet ulvefod, pilledrager, vendsyssel-gøgeurt, fin bunke og nordisk øjentrøst, hvoraf de 4 sidstnævnte også er ansvarsarter. Habitatområdet er betydningsfuldt for markpiber, og er en af de få tilbageværende danske lokaliteter med ynglende tinksmed. Desuden yngler her trane og rødrygget tornskade. Hedepletvinge er genfundet med en lille bestand. Bilag II-arten bred vandkalv, er tidligere kendt fra området. Bilag-IV-arterne strandtudse, løgfrø og markfirben er også vigtige.

Trusler mod områdets naturværdier

Der er foretaget en tilstandsvurdering for de fleste af områdets naturtyper, og truslerne mod udpegningsgrundlaget er registreret.

Mange af de naturtyper, som området er udpeget for at beskytte, vurderes at være påvirket af atmosfærisk kvælstofdeponering (eutrofiering). Flere steder er der problemer med tilgroning med vedplanter, høje urter og græsser, især bølget bunke pga. den høje belastning med luftbåren kvælstof og manglende pleje, ligesom invasive arter og problemarter er en trussel for naturværdierne flere steder i området. Specielt områdets næringsfattige søer er truet af næringsstofbelastning. De våde naturtyper er flere steder truet af udtørring som følge af grøftning og vandindvinding.

Målsætning

Det overordnede mål for Natura 2000-området er at naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget opnår gunstig bevaringsstatus. Dette indebærer en genskabelse af et lysåbent, lavtvoksende og sammenhængende klitlandskab.

Områdets truede naturtyper og arter prioriteres højt. Det gælder hvide klitter og miler, grå klitter, klitheder, klitlavninger, rigkær og næringsfattige søer, samt levesteder for hedepletvinge, trane, plettet rørvagtel, hjejle, mosehornugle, markpiber og rødrygget tornskade.

Der er foretaget en prioritering af lysåbne klitnaturtyper på bekostning af yngre skovklitter.

Ligeledes prioriteres lysåbne klitlavninger, med lavtvoksende vegetation generelt over klitlavninger tilgroet med højt voksende vegetation. Dette medfører samtidig, at tinksmed og trane generelt prioriteres over rørskovens fugle.

Prioritering af åben klithede uden bjerg-fyr er til ugunst for hedelærke og natravn.

Indsats

Oversigt over væsentlige indsatser til gennemførelse af denne plan:

Indsats	Stort omfang	Mindre omfang	Undersøges nærmere	Ikke anvendt
Rydning, fjernelse af uønsket opvækst Herunder bekæmpelse af invasive arter	X			
Forbedring af hydrologi Fx ved at standse dræning, genoprette vandløb, fjerne diger	X			
Ekstensiv drift Fx indførelse eller opretholdelse af græsning, høslet mm.	X			
Sikring af arealer Sikring af natur der ikke pt. er beskyttet (fx stenrev og skovnatur)		X		
Reducere forstyrrelser Fx færdsel, sejlads og jagt				X
Forbedring/sikring af levesteder Fx ved etablering af vandhuller, sikring af redetræer eller større fouragerings- eller yngleområder		X		

Indsatsen i denne plan vil have to hovedpunkter: sikring og forbedring af nuværende lysåbne naturforekomster ved fortsat rydning, samt sikring af passende ekstensiv drift.

Sikring af lysåbne forhold i klitnaturtyper sker ved rydning af opvækst, en passende vedvarende drift og pleje samt en indsats over for invasive plantearter på naturtyperne. For de vandafhængige naturtyper vil det desuden være afgørende at sikre god hydrologi. Skovnaturtyper sikres ved indgåelse af aftaler. Levesteder for de truede arter hedepletvinge, plettet rørvagtel, hjejle og markpiber sikres og om muligt udvides.